

Oy Hartwall Ab

22.9.2020

VM114:00/2020

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Oy Hartwall Ab kiittää mahdollisuudesta saada tulla kuulluksi ja antaa lausuntonsa hallituksen esityksestä, jossa ehdotetaan alkoholiveroon korotusta vuoden 2021 alusta.

Hallituksen esityksessä alkoholiveroa korotettaisiin siten, että se kasvattaisi alkoholiveron tuottoa vuosittain noin 50 miljoonaa euroa. Veronkorotus kohdistetaan kaikkiin juomaryhmiin yhtä suurena suhteessa juoman sisältämään alkoholiin. Keskimääräinen korotus olisi noin 5 prosenttia. Lisäksi vähän alkoholia sisältäviin tuotteisiin ehdotetaan muita juomaryhmiä suurempia korotuksia.

Hartwall pitää panimotuotteisiin, erityisesti matala-alkoholisiin tuotteisiin, kohdistuvia korotuksia, kohtuuttomina. Veronkorotuksen kohdistaminen matala-alkoholillisiin tuotteisiin ei edistä valtion alkoholipoliittista tavoitetta alkoholihaittojen vähentämisessä ja vastuullisen juomakulttuurin kehitystä Suomessa.

Lisäksi veronkorotuksilla on heikentävä vaikutus koko panimoalan arvoketjun, erityisesti horeca-alan, kannattavuuteen ja työllisyyteen. Suomi on kireän alkoholiverotuksen maa ja EU-maiden ankarin oluen verottaja jo ennen korotuksia. Jos oletetaan, että valmistevero siirtyy täysimääräisesti lopputuotteen arvonlisäverottomaan hintaan, arvonlisävero voimistaa valmisteveron hintavaikutusta ja tulee vaikuttamaan negatiivisesti koko toimialan kehittämiseen ja ravintola-alan työllisyyteen.

Vaikutus työllisyyteen

Veronkorotuksilla olisi merkittävä vaikutus horeca-alan (hotelli, ravintola ja catering) työllisyyteen. Horeca-sektorin kokonaismyyntilitroista panimojuomien osuus on noin 88% (siitä olutta lähes 67%) ja näiden juomien verotuksella on erittäin merkittävä vaikutus alan kykyyn työllistää Suomessa. Veronkorotus nostaisi kuluttajahintoja ja vähentäisi kotimaista kulutusta, mikä puolestaan heikentää työllisyyttä.

Korona on ajanut horeca-alan jo valmiiksi syvään kriisiin. Viruksen dramaattinen vaikutus näkyy Valviran tilastosta, jonka mukaan oluen myynti ravintoloissa laski tammi-kesäkuussa yli 47 prosenttia. Horeca-alan työntekijöistä edelleen tuhannet ovat lomautettuna ja alan suuret työllistäjät painivat laajojen irtisanomisten kanssa. Pelkästään Lapissa tuhannet työpaikat ovat uhattuna. Sen sijaan että ravintolapalveluita ja anniskelua olisi tuettu toivotulla määräaikaikaisella arvonlisäveron alennuksella, korotetaan alkoholiveroa, mikä ajaa alan entistä syvempään ahdinkoon.

Mietojen juomien veronkorotus ei edistä vastuullista alkoholinkäyttöä

Hallituksen esityksessä esitetään, että alkoholiveroa korotettaisiin tasa-suuruisesti suhteessa juoman sisältämään alkoholiin kaikissa juomaryhmissä. Mietojen oluiden alennettuun verokantaan kaavaillaan rajua korotusta. Oluttölkki (2,8 %) maksaisi korotuksen jälkeen noin 15 senttiä enemmän kuin nyt. Myös hyvin mietojen alkoholijuomasekoitusten verotasoon tehdään valtiovarainministeriön esitysluonnoksen mukaan vastaavanlainen korotus vuonna 2021.

Suomessa alkoholijuomien kulutus on viime vuosien aikana siirtynyt voimakkaista alkoholijuomista mietoihin juomiin. Ehdotettu veronkorotus olisi viesti siitä, että suotuista terveydellinen kehitys halutaan pysäyttää.

Esityksessä matala-alkoholillisten juomien roimaa korotusta perustellaan sillä, että alkoholittomista juomista, kuten limonadeista, perittävä virvoitusjuomavero on nykyisin korkeampi kuin vähän alkoholia sisältävän oluen. Tämä logiikka ei kuitenkaan ole pätevä, jos tavoitteena on siirtää kulutusta vahvemmissa alkoholijuomista miedompiin. Peruste viestii siitä, että alkoholiveron korotuksella yritetään korjata aiempaa virvoitusjuomaveron korotusta uudella virheellä, joka vääristää kilpailua entisestään.

Valtion tärkeimpänä alkoholipoliittisena tavoitteena on ollut alkoholihaittojen vähentäminen. Yksi keino vastuullisemman alkoholinkäytön edistämiseen on mietojen ja alkoholittomien tuotteiden suosiminen. Hartwall on omalta osaltaan edistänyt vastuullista juomakulttuuria ja terveyden edistämistä panostamalla tuotekehitykseen ja tarjoamalla kuluttajille yhä laajempaa mietojen ja alkoholittomien panimotuotteiden valikoimaa. Hartwallin matala-alkoholillisten ja alkoholittomien panimotuotteiden kulutus on jo merkittävää ja suomalaiset kuluttajat haluavat yhä useammin valita matala-alkoholillisen tai alkoholittoman juoman vahvemman alkoholijuoman sijaan. Tätä kehitystä on veropolitiikalla tuettava, ei pysäytettävä.

Verotuottojen valuminen rajojen ulkopuolelle

Suomen alkoholivero verrattuna muihin eurooppalaisiin maihin on noussut ja tulee nousemaan tämän korotuksen myötä sellaisiin tasoihin, että sillä tulee olemaan negatiivisia vaikutuksia valtion verokertymiin suunnaten kuluttajien ostovoimaa niin rajakauppaan että lisääntyvässä määrin eurooppalaiseen etäkauppaan.

Tutkimus- ja Analysointikeskus TAK Oy:n tutkimuksen mukaan suomalaiset toivat vuonna 2019 Virosta 37 miljoonaa litraa alkoholijuomia. Juomien arvo Suomesta ostettuna olisi ollut noin 309 miljoonaa euroa ja niistä olisi Suomen valtiolle syntynyt yhteensä 176 miljoonan euron verotulot. Tuloista 116 miljoonaa olisi tullut alkoholiverosta ja 60 miljoonaa euroa arvonlisäverosta. Korotuksen myötä rajakauppa tulee kiihtymään siirtäen verotuottoja pois taas Suomesta.

Uutena trendinä on noussut etätilaaminen. TAKin tutkimuksen mukaan alkoholin verkko-ostoja tehneiden määrä kasvoi kolmanneksella vuoden takaiseen verrattuna. Myös Tullin mukaan verkkokaupoista ostaman alkoholin määrä on kasvanut vuoden aikana reippaasti.

Viron rajan ollessa suljettuna koronakevään aikana VM:n alkoholiveron tuotto-odotukset kasvoivat 48 miljoonalla eurolla vaikka ravintolat olivat suljettu. Jos alkoholin valmistevero olisi Suomessa kohtuullisempi olisi mahdollista saada osa Viron rajakaupasta ja etäkaupasta suunnattua omille kotimarkkinoille.

Johtopäätökset

Hallituksen esityksen mukaiset toimet alkoholiveron korottamiseksi vaikuttaisivat heikentävästi panimo- ja ravintola-alan työllistämiskykyyn ja investointimahdollisuuksiin.

Yhteiskunnan pitää taata kotimaiselle elinkeinolle samanlainen toimintaympäristö verojen ja sääntelyn suhteen kuin on keskeisissä kilpailijamaissakin. Muissa Euroopan maissa kotimaisen tuotannon ja työllisyyden tukeminen näkyy korostetusti alkoholijuominen verotuksessa. Toisin kuin muissa EU-maissa, nykyisellä valmisteverojen korotusten jakaumalla Suomessa edelleen tullaan suosimaan muiden maiden maanviljelyä, teollisuutta ja työllisyyttä. Myös Suomessa tulisi miettiä, miten suomalaista teollisuutta, kuluttamista ja työllisyyttä tuettaisiin valmisteveroilla.

Lisäksi veronkorotukset matala-alkoholillisissa juomissa viestivät siitä, että suotuisa kehitys, jossa suomalaiset ovat entistä innokkaammin siirtyneet kuluttamaan vähemmän alkoholia sisältäviä juomia voimakkaiden juomien sijaan, halutaan pysäyttää. Suomen alkoholipolitiikan tulisi perustua helppojen verotulojen sijaan vastuullisen alkoholinkäytön edistämiseen.

Kunnioittavasti,
Oy Hartwall Ab

Kalle Järvinen
Toimitusjohtaja